



**VAIKUTTAVA  
ASiantuntija  
ja rohkea  
puolustaja**

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

# THL ON ASiantuntijayhteisö

*Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on tutkimus- ja asiantuntijalaitos. Vaikutamme suomalaisten terveyden ja hyvinvoinnin puolesta tarjoamalla laaja-alaista ja korkeatasoista asiantuntijatietoa terveys- ja hyvinvointialan käytännön tueksi ja päätöksenteon pohjaksi.*

THL perustettiin vuonna 2009, kun Kansanterveyslaitos ja Stakes yhdistyivät. Syntyi toimialaltaan yksi laajimmista laitoksista maailmassa.

## THL:n tehtävänä on

- väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
- sairauksien ja sosiaalisten ongelmien ehkäisy
- sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittäminen.

THL palvelee valtion ja kuntien päättäjiä, terveys- ja hyvinvointialan toimijoita, järjestöjä, tiedeyhteisöjä ja kansalaisia siten, että yhteistyössä tuotettu tieto on mahdollisimman käyttökelpoista ja vaikuttavaa.

Perustamme työmme laadukkaaseen tutkimukseen, tilasto- ja rekisteritietoon sekä yhdessä tekemiseen kumppanimme kanssa. Kartoitamme aktiivisesti sidosryh-

miemme näkemyksiä ja pyrimme vastaamaan heidän tarpeisiinsa.

THL huolehtii lukuisista sosiaali- ja terveysministeriön toimintaa välittömästi tukevista asiantuntija- ja viranomaistehtävistä. Lisäksi THL toimii sosiaali- ja terveydenhuoltoalan tilastoviranomaisena.

## Pyrimme siihen, että

- väestön terveys, toimintakyky ja hyvinvointi kohentuvat
- terveys- ja hyvinvointierot kaventuvat
- valmius torjua terveys- ja hyvinvointiuhkia on korkealla tasolla
- sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmä vastaa tehokkaasti väestön ja yhteiskunnan tarpeisiin
- alan tietovarantoja käytetään aktiivisesti
- hyvinvointi- ja terveyskysymykset vaikuttavat vahvasti päätöksentekoon.

## Visio

Suomalaisilla on hyvä ja terve elämä sosiaalisesti oikeudenmukaisessa ja kestävässä yhteiskunnassa.

## Toiminta-ajatus

THL on vaikuttava asiantuntija sekä rohkea terveyden ja hyvinvoinnin puolustaja ja edistäjä.

## Arvot

- vaikuttavuus
- kumppanuus
- vastuullisuus
- riippumattomuus

# THL TUKEE ASiantuntijatiEDoLLA

*THL tuottaa ajantasaista kuvaa palvelurakenteesta ja sen toimivuudesta. THL tukee valtiovaltaa ja kuntia vertailutiedon avulla vaikuttavan ja tehokkaan palvelu- ja toimeentuloturvajärjestelmän järjestämisessä.*



*”Päätöksenteon tukeen kohdistuvat odotukset ovat voimistuneet viime vuosina. Erityisesti tietoa on haluttu yhteiskunnallisesta eriarvoisuudesta ja sen seurauksista sekä terveys- ja sosiaalipalvelujen järjestämisestä ja rahoituksesta. THL pyrkii palvelemaan päätöksentekijöitä ketterästi ja joustavasti, laajaan asiantuntemukseensa nojaten, puolueettomuuttaan vaarantamatta.”*

Pääjohtaja **Juhani Eskola**

THL tukee asiantuntemuksellaan sosiaali- ja terveysministeriötä ja kuntia erilaisten ohjelmien toteutuksessa. Näitä ovat esimerkiksi alkoholiohjelma, sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma KASTE, rokotusohjelma ja naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämisen ohjelma. THL toimeenpanee vuosittain terveyden edistämisen määrärahaa.

## Testejä, laskureita ja malleja

THL tarjoaa alan toimijoille käytännön työtä helpottavia välineitä. Näitä arjen apuja tuotetaan yhteistyössä kuntakumppaneiden kanssa. Tarjolla on arviointitietoa ja -välineitä, vertailukehittämisen palveluja, testejä, laskureita, laatutyökaluja ja -suosituksia, strategiatyökaluja ja ennaltaehkäisevien palvelujen malleja.

### *Esimerkkejä thl.fi-palvelusta löytyvistä työkaluista*

- **thl.fi/alkoholilaskuri** – veren alkoholipitoisuuden ja alkoholin kulutuksen laskuri
- **thl.fi/finriski-laskuri** – laskee riskin sairastua vakavaan sepelvaltimotautiin tai aivohalvaukseen
- **www.fineli.fi** – elintarvikkeiden koostumustietopankki
- **thl.fi/hyvinvointikompassi** – toimintakyvyn mittareiden tietokanta
- **thl.fi/palveluvaaka** – sosiaali-, terveys- ja vanhuspalvelujen vertailu
- **thl.fi/sotkanet** – sosiaali- ja terveysalan tilastotietoja kaikista kunnista
- **thl.fi/teaviisari** – kuntien terveyden edistämisaktiivisuuden mittari
- **www.terveytemme.fi** – alueellisia ja väestöryhmittäisiä terveystietoja

# THL YLLÄPITÄÄ TIETOVARANTOJA

---

*THL tuottaa tilasto- ja rekisteritietoa sosiaali- ja terveyspalveluista, sairauksista ja niiden hoidosta. Tietoa tuotetaan tilastoviranomaisen roolissa valtakunnallisesti kattavista tilasto- ja rekisteriaineistoista ja tutkimustoiminnan otosaineistoista.*

Rekistereihimme, tilastoihimme ja tietokantoihimme kerättyä tietoa käytetään alan seurantaan, mallilaskelmiin, ennusteisiin ja arviointeihin kunnissa ja valtion hallinnossa. Näitä varten THL kehittää jatkuvasti sosiaali- ja terveyspalvelujen taloudellisuus-, tuottavuus-, laatu- ja vaikuttavuusmittareita ja uudistaa tietovarantojaan.

Kattava ja pitkäaikainen seurantatieto on kysyttyä myös tutkimuksien perustaksi. Tilastot ovat kunnille maksettavien valtionosuuksien perusta.

## **Tartuntataudeista lastensuojeluun**

THL ylläpitää 15 valtakunnallista rekisteriä ja tuottaa vuosittain noin 60 tilastoreporttia. Esimerkiksi perusterveydenhuollon avohoidon palvelujen käytöstä saadaan vertailutietoa AvoHILMO-rekisteristä. Ikäihmistien säännöllisestä kotihoidosta, tehostetusta palveluasumisesta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta kertovat puolestaan sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisteri ja kotihoidon laskenta.

## **Kohti avointa dataa**

Tilasto- ja rekisteritietojen kerätään tiiviissä yhteistyössä palvelujen tarjoajien kanssa. Tiedot päivitetään säännöllisesti ja niistä muodostettuja raportteja ja sähköisiä tietotuotteita tarjotaan kunnille ja muille sosiaali- ja terveysalan palvelujen tuottajille, päättäjille ja tutkijoille.

Tietotuotteiden valikoima ulottuu valmiista tuotteista avoimiin rajapintoihin. Tavoitteemme on tietovarantokokonaisuus, joka on mahdollisimman laajasti julkisessa käytössä.

## **Ohjaa Kanta-palveluiden käyttöönottoa**

THL tukee sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisten potilas- ja asiakastietojärjestelmien valtakunnallista uudistusta.

Sairaanhoitopiirien, terveyskeskusten ja yksityisten terveydenhuollon palveluntuottajien sekä apteekkien ja sosiaalitoimen kehitystyötä ohjataan muutoksiin, jotta Kansallisen Terveysarkiston tietojärjestelmäpalveluihin liittyminen ja sosiaalihuollon tietojärjestelmien uudistaminen onnistuu.



# THL ON KANSAINVÄLINEN

*Kansainvälinen yhteistyö on olennainen ja lakisääteinen osa THL:n toimintaa. Kansainväliset kontaktit ovat tiiviitä laitoksen seuranta- ja valvontatehtävissä, terveyden edistämishankkeissa, asiantuntija- ja tutkimusyhteistyössä sekä kehittämishankkeissa.*

Tärkeimpiä asiantuntijayhteistyön foorumeja THL:lle ovat EU, YK-järjestöt, OECD ja sisarlaitokset.

Tartuntataudit ja ympäristöuhat vaativat valpasta seurantaa ja varautumista. Olemme kiinteässä päivittäisessä yhteistyössä Maailman terveysjärjestön (WHO), lukuisten EU:n virastojen ja kymmenien muiden kansainvälisten yhteistyöelinten kanssa.

EU-tasolla laajinta yhteistyö on Tautien ehkäisy- ja valvontakeskuksen, Euroopan lääkeviraston, Euroopan ympäristökeskuksen, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen sekä Huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen kanssa.

THL:n alaisuudessa toimii viisi WHO:n kansainvälistä yhteistyökeskusta:

- WHO:n alkoholipolitiikan yhteistyökeskus
- WHO:n kroonisten tautien ehkäisyn, terveyden edistämisen ja terveysseuranan yhteistyökeskus

- WHO:n mielenterveysalan yhteistyökeskus
- WHO:n polio- ja enterovirusyhteistyökeskus
- WHO:n terveyteen vaikuttavien sosiaalisten taustatekijöiden yhteistyökeskus

Myös tilasto-, rekisteri- ja standardoimisyhteistyö on aktiivista Pohjoismaiden ja EU:n tasolla.

## Kansainvälisiä kehittämishankkeita

Kansainvälisten asiain yksikkö suunnittelee ja toteuttaa maksullisena toimintana sosiaali- ja terveysalan kehityshankkeita lähi-alueilla, siirtymätalouden maissa ja kehitysmaissa.

Koordinoimme Barentsin alueen HIV/AIDS-ohjelmaa, kehitämme Kosovossa oikeuslääkintää ja oikeuspsykiatriaa, Lesothossa maan terveysjärjestelmiä, Namibiassa kouluterveysjärjestelmää ja Egyptissä mielenterveyspalveluja.



# THL TUTKII

*Tutkimme väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä,  
näihin liittyvän politiikan ja palvelujen vaikuttavuutta,  
biologisten ja kemiallisten uhkien ennakointia ja  
sosiaalisten ongelmien vähentämistä.*

THL:n tutkimus-, seuranta- ja kehittämistyö limittyvät usein toisiinsa. Tutkimuksella tuotetaan uutta tietoa, jota hyödynnetään kentän ohjauksessa ja kehittämisessä.

Tutkimusten tulokset vaikuttavat päätöksentekoon, suosituksiin ja säädösvalmisteluun. Ne välittyvät myös suoraan kansalaisille parantuneina palveluina ja media kautta.

## Korkeatasoista tutkimusta

Vahvoja lääke- ja terveystieteellisiä tutkimusalueitamme ovat kansansairaudet, sairauksien syntymekanismit, rokotetutkimukset sekä kansallinen tautiperimä. Ympäristötieteellinen tutkimuksemme käsittää muun muassa kosteusvaurioiden, ilman epäpuhtauksien ja vesiepidemioiden tutkimuksen. Köyhyyden ja syrjäytymisen mekanismit, palvelurakenteet, lasten hyvinvointi ja päihteiden käyttö ovat keskeisimmät yhteiskuntatieteellisen tutkimuksemme kohteet.

Kansainvälisissä tiedelehdissä julkaitiin vuonna 2013 noin 760 THL:ssä tehtyä tieteellistä artikkelia. Puolet artikkeleista syntyi kansainvälisessä yhteistyössä.

THL:n tutkijoiden artikkeleihin viitataan yli kaksi kertaa enemmän kuin vastaavien alojen muiden tutkijoiden artikkeleihin maailmalla. Tutkimus- ja kehittämistyö on siis tieteellisesti vaikuttavaa.

THL:ssa on käynnissä noin 60 EU:n ja noin 40 Suomen Akatemian rahoittamaa tutkimusta. Tutustu julkaisuihin [www.julkari.fi](http://www.julkari.fi) ja [www.thl.fi/kirjakauppa](http://www.thl.fi/kirjakauppa).

## Ainutlaatuisia aineistoja väestöstä

THL pitää hallussaan vuosikymmeniä taaksepäin ulottuvia väestötutkisiin perustuvia aineistoja. Niitä kartutetaan muutaman vuoden välein kysely-, haastattelu- ja terveystarkastustietojen sekä näytteiden avulla.

THL:lla on myös ainutlaatuiset mikrobikokoelmat vuosikymmenten seurantaajalta. Niiden avulla seurataan tiettyjen tautien esiintyvyyttä.

THL:n reilusta kuudesta miljoonasta näytteestä noin 4,5 miljoonaa on kerätty erilaisissa väestötutkimuksissa seerumina, plasmana, DNA:na ja muina ihmisperäisinä näytteinä. Lisäksi THL:llä on 900 000 bakteeri- ja virusnäytettä, yli 300 000 rokotetutkimusnäytettä sekä noin 300 000 ympäristönäytettä.

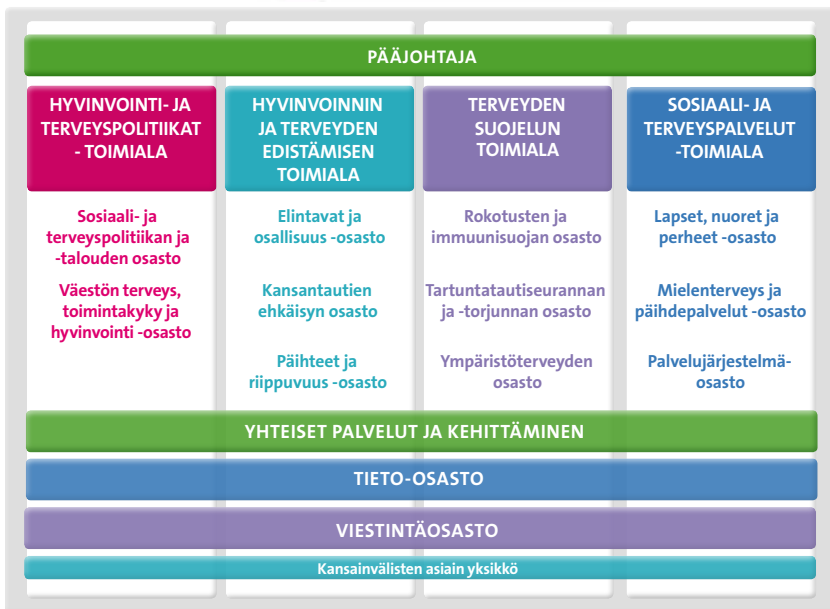
Aineistoja hyödynnetään laajasti tutkimusyhteistyössä yliopistojen ja muiden tutkimuslaitosten kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti.

## ***Esimerkkejä väestötutkimuksistamme***

- *Aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys*
- *Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus*
- *FINRISKI-tutkimus*
- *Huumeveys*
- *Juomatapatutkimus*
- *Kouluterveyskysely*
- *Suomalaisten hyvinvointi ja palvelut -kysely*
- *Terveys 2011 -tutkimus*

# THL:N ORGANISAATIO

THL:n pääjohtajana toimii professori Juhani Eskola. Johtoryhmän muodostavat pääjohtaja, neljä ylijohatajaa ja hallintojohtaja. Neljän toimialan lisäksi laitos muodostuu Tieto-osastosta, Kansainvälisten asiain yksiköstä, Yhteisistä palveluista ja kehittämisestä sekä Viestintäosastosta.



## Hyvinvointi- ja terveyspolitiikat -toimiala

Toimiala tuottaa päätöksenteon ja käytännön työn tueksi tietoa väestön hyvinvoinnin ja terveyden tilasta ja eriarvoisuudesta, harjoitetun politiikan ja politiikkaohjelmien vaikuttavuudesta sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannusvaikuttavuudesta.

## Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimiala

Toimiala kehittää ja arvioi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen keinoja sekä tukee niiden käyttöönottoa. Tehtäväalueita ovat väestön terveydelliset ja sosiaaliset ongelmat, riskitekijät ja niiden taustatekijät sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

## Terveyden suojelun toimiala

Toimialan tehtäviin kuuluvat väestön terveyden suojele, tarttuvien tautien ja ympäristöuhkien ennakointi, ehkäisy ja torjunta, rokotusohjelmien kehittäminen sekä tutkimustoiminta.

## Sosiaali- ja terveyspalvelut -toimiala

Toimialan tehtävänä on kuntien palvelujärjestelmien ja palvelujen kehittäminen tutkimuksen, informaatio-ohjauksen, arvioinnin ja toimeenpanotuen keinoin.

Toimialan ja THL:n vastuuseen kuuluvat myös oikeuslääkinnän ja -psykiatrian tehtävät sekä koulukotien ja valtion mielisairaaloiden (Niuvanniemi ja Vanha Vaasa) ohjaus.



# AVAINLUKUJA

## Henkilöstö

THL on 1 357 korkeasti koulutetun asiantuntijan yhteisö. Ylempi korkeakoulututkinto on 36:lla ja tutkijakoulutus peräti 26 %:lla henkilöstöstä. Tutkimusprofessoreita on 56.

THL:läisten keski-ikä on 45,7 vuotta. Naisia työntekijöistä on 72 ja miehiä 28 %. Määräaikaisten osuus on 17 ja osa-aikaisten 16 %. Henkilöstö koostuu 25 kansallisuuden edustajista. Vuonna 2013 eläkkeelle siirtymisen keski-ikä oli 65,2 vuotta.

Vuonna 2014 henkilöstömäärää vähennettiin sadalla valtion budjettileikkausten vuoksi.

## Rahoitus

Laitoksen kokonaisbudjetti v. 2013 oli 115,9 milj. euroa, josta 76,4 milj. euroa oli valtion talousarvion määrärahaa, 32,8 milj. euroa ulkoista rahoitusta (yhteisrahoitteinen toiminta), ja 6,7 milj. euroa kertyi laitoksen omasta maksullisesta toiminnasta.

**Valtion budjetti-  
rahoitus 66 %**

**Yhteisrahoitteinen  
toiminta 28 %**

**Maksullinen  
toiminta 6 %**



## Yhteystiedot

THL:n päätoimipaikka on Helsingissä Tilkanmäellä. Laitoksella on toimipaikat myös Turussa, Tampereella, Vaasassa, Jyväskylässä, Kuopiossa ja Oulussa.

### Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Postiosoite: PL 30, 00271 Helsinki • Käyntiosoite: Mannerheimintie 166, Helsinki

Puhelin (valtakunnallinen vaihde): 029 524 6000

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@thl.fi • info@thl.fi

[twitter.com/THLorg](https://twitter.com/THLorg) • [facebook.com/thl.fi](https://facebook.com/thl.fi)

## Yhteisrahoitteisen toiminnan suurimmat rahoittajat v. 2013

Sosiaali- ja terveysministeriö	16 milj. €
Suomen Akatemia	3,9 milj. €
Euroopan unioni	3,8 milj. €

## Maksullisen palvelutoiminnan tuotot, 6,7 milj. €

Kansainväliset kehityshankkeet	2,0 milj. €
Päihdeanalytiikan palvelut	1,6 milj. €
Julkaisumyynti ja Terve-SOS	0,6 milj. €
Isyystutkimukset	0,6 milj. €
Raskaudenaikaiset seulontatutkimukset	0,4 milj. €
Rokotetutkimukset	0,3 milj. €
Kouluterveyskyselyn tietojalosteet	0,3 milj. €
Ympäristöterveyden analyysit	0,3 milj. €
Muut	0,6 milj. €



TERVEYDEN JA  
HYVINVOINNIN LAITOS

[www.thl.fi](http://www.thl.fi)